

СЕРГЕЙ ГЕРДЖИКОВ
СКАЛНИТЕ МАНАСТИРИ
КРАЙ РУСЕНСКИ ЛОМ

chitanka.info

12.04.2010

Планинар съм и обикалям планините на родината и по света от десетки години. Не съм развивал възприятие за равнината. Познавам Тракия и рядко съм я възприемал като красива, само някои кътчета с вода, дървета и хълмове.

Но Дунавската равнина е нещо друго. В България всички планини и равнини са различни една от друга като колекции от подбрани форми, събрани и наредени в приказна комбинация. Както Рила е различна от Пирин, така и Тракия е различна от Дунавската равнина. Тук прави линии разделят свежо разоран чернозем от яркозелени площи, засети навярно наесен. По долчинките са накацали храсталаци, щедро напръскани с бели и жълти цветове, а от тях се точат плавно нагоре и надолу овалите на хълмовете. По земята се стелят сенки на облаци и променят цветовата гама.

Знам, че по тези поля през лятото ще блеснат златни жита и милиони яркожълти слънчогледи ще гледат небето.

На 20 километра на юг се отбива пътя за село Иваново със скалния манастир „Архангел Михаил“. Пътят се вие и постепенно разкрива пролом под равнището на хълмовете, завинаги скрит от погледа на нищо неподозиращия пътник по линията Русе — София. Мястото е резерват и е под закрилата на ЮНЕСКО. Скоро стигаме отвесната скала с кацналото балконче с прозорче на около 50 метра над пътя. Караваната с маси и столове пред скалната църква не е празна. Момичето се усмихва, поздравяваме се, а екскурзоводът ни следва по стълбището нагоре.

СКАЛНА ЦЪРКВА „СВЕТА БОГОРИДИЦА“ И СКАЛЕН МАНАСТИР

Църквичката „Света Богородица“ е много малка, но цялата е изписана със сюжети от Библията, сред които се откроява Преображението: Иисус излъчва светлина във формата на звезда с четири лъча на планината Тавор, а учениците му са паднали ничком. Ктиторът явно е бил Иван Александър, защото е изписан със съпругата си Теодора. Човекът е учтив и ни предлага отстъпка за вход, ако си купим два диска с български забележителности.

След това излизаме на панорамната скала.

Това място приковава. Издължена тясна скална платформа е издигната високо и отвесно над долината. Кацнали тук, оглеждаме панорамата в цял кръг. Напред високо е плавната линия на дунавската равнина, а този циркус е изрязан като с гигантски нож като няколко километра вдлъбнат кръг. Стените на този циркус са бяложълт варовик, прояден от безбройни дупки. Тези именно дупки са били обиталища на монасите от манастира, създаден по време на Второто Българско царство. И сега за мен това би било идеалното място да избягаш от суетата, но изглежда, че в наше време сме още по-силно впримчени, защото малко са отшелниците, а тук съвсем няма. Днес дупките са обиталища на скални птици, сред които е забележителен египетският лешояд. В дъното реката лъкатуши сред зелени поляни и на места е затулена от високи акации.

* * *

Седемстотин години ни делят от времето, когато тази местност е била оживена от монаси-исихасти, намерили най-силното място за търсене на Бога. И аз бих живял тук, ако можех.

Дори царе са ставали отшелници, за да завършат дните си в тази приказна долина, пълна с живот и енергия. Надпис говори, че „цар Георги“ (вероятно Георги I Тертер, 1280–1292), е живял до смъртта си тук. В скалните ниши са изписани „Успение Богородично“, „Възнесение“, „Слизане в Ада“. В местността „Писмата“ е изписан ктиторския портрет на цар Иван Асен II.

* * *

Тук е място за съзерцание, медитация и мощно пречистване на ума. Трудно е да си тръгнеш. Поемаме с въздишка по пътеката надолу, по храсти и дървета висят окачени мартеници. Стигаме до колата си на паркинга, не се отказваме от прясно опечените кюфтета, които обаче увиваме за малък пикник.

Пикникът ни е край реката, в близост до стадо овце и кози, срещу отвесна жълта канара.

Тревата кани да седнеш и да се потопиш изцяло в светлата тишина, ромоленето на реката и приглушените хлопки на пасящото стадо. Тук всичко ни е вкусно.

БАСАРБОВСКИ МОНАСТИР

Басарбовският манастир е изцяло високо в скалата над долината. Построен е в пещера. До него води изсечено каменно стълбище, изсечено от отдаден монах.

Манастирът се намира в долината на река Русенски Лом на 10 километра от Русе. През 1978 г. е обявен за археологически паметник на културата от местно значение.

* * *

Обителта води началото си от периода на Второто българско царство (XII-XIV в.), но най-ранните данни датират от османските данъчни регистри от XVI век. Най-известният обитател и вечен игумен е Свети Димитър Басарбовски. Още Паисий Хилендарски го споменава в своята „История славянобългарска“. По времето на Руско-турската война (1768–1774) мощите на светеца са пренесени от ген. Иван П. Салтиков в Букурещ и поставени в митрополитската, а днес патриаршеска църква „Свети Свети Константин и Елена“ на 13 юли 1774 г. Там те са и до днес. През 1937 година в манастира се настанява монах Хрисант и започва да го обновява.

Тук са изписани прекрасни стенописи и издялани бюстове. Впечатлява пещерната църквичка и килиите на монасите.

* * *

А панорамата е удивителна. Вижда се на десетки километри зелената хълмиста равнина, прорязана от чудната река Русенски Лом.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.